

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR 7/5917

09.01.20089

SAYI : B.02.0.002- 2695
KONU : Soru Önergesi 7/5917

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İLGİ : a) TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 18.12.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10003 sayılı yazısı.
b) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün 31.12.2008 tarih ve B.02.1.SYD.0.65/223/15842 sayılı yazısı.

Gaziantep Milletvekili Sayın Akif EKİCİ'nin, Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/5917 sayılı yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: İlgili (b) yazı ve eki soru önergesi cevabı (11 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü
(Strateji Geliştirme Müdürlüğü)

Sayı : B.02.1.SYD.0.65/ 223 /15842
Konu : Soru Önergesi 7/5917

31/12/2008

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIGINA
(Sn. Hayati YAZICI)

İlgi : a) 26/12/2008 tarihli ve B.02.0.002-2593 sayılı yazınız.
b) TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliği'nin 18/12/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10003 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazınızda belirtilen Gaziantep Milletvekili Sayın Arif EKİCİ tarafından Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcımız Sayın Hayati YAZICI'ya tevcih edilen 7/5917 sayılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Aziz YILDIRIM
Genel Müdür

EKLER:

1- Yazı Örneği (11 Sayfa)

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIGI
TARİH : 31.12.2008
SAYI : 2695

Akif EKİCİ –Gaziantep Milletvekili

1. SYDT FONU'NUN 2004-2005-2006-2007-2008 (Kasım) Yıllarına İlişkin Gelir Durumu (YTL)

GELİRLER	2003	2004	2005	2006	2007	2008 KASIM
Diğer Fonlardan	5.033.000	5.673.000	5.160.233	5.736.664	4.046.811	4.140.749
Gelir Kurum. Ver. Mük.	463.291.000	626.996.000	864.790.035	1.073.403.800	1.414.090.000	1.627.625.000
Trafik Para Cezası	105.724.000	131.004.000	190.209.965	99.016.200	139.810.000	122.375.000
Faiz Gelirleri	1.303.000	576.000	524.827	903.889	981.541	
RTÜK(Reklam %15 Gelirleri)	4.274.000	7.332.000	9.993.773	10.127.776	11.493.487	11.090.495
Muhtaç Er ve Erbaş Tedavi Akt.	7.968.000	6.393.000				
Diğer Gelirler (İade, Bağış, v.b)	1.187.000	1.073.000	4.421.195	16.582.883	23.194.740	12.337.802
Bütçeye Konulan Ödenek	230.000.000	379.620.000	42.900.000			
Dünya Bankası Kredi Gelir Hes. (*)	7.803.000	101.907.000	239.521.843	173.739.851	3.977.406	
TOPLAM	826.583.000	1.260.574.000	1.357.521.871	1.379.511.063	1.597.593.985	1.777.569.046

(*) SRAP İkrardan kullanılan miktar

2. 2003-2008 (Kasım) Dönemi SYDT Fonu'ndan Yapılan Aktarımların İllere Göre Dağılımı

İLLER	(*) AKTARILAN KAYNAK MİKTARI (YTL)
ADANA	112.093.228
ADIYAMAN	112.271.455
AFYON	50.945.887
AĞRI	78.119.605
AKSARAY	42.440.146
AMASYA	51.076.797
ANKARA	188.571.990
ANTALYA	58.194.206
ARDAHAN	14.328.848
ARTVİN	13.634.913
AYDIN	51.710.359
BALIKESİR	58.907.793
BARTIN	14.566.770
BATMAN	111.320.804
BAYBURT	14.693.969
BİLECİK	17.206.347
BİNGÖL	43.977.265
BİTLİS	76.570.883
BOLU	20.267.722
BURDUR	26.936.931
BURSA	92.116.638

İLLER	(*) AKTARILAN KAYNAK MİKTARI (YTL)
K.MARAŞ	96.404.824
KARABÜK	14.300.921
KARAMAN	21.743.936
KARS	47.406.103
KASTAMONU	38.849.167
KAYSERİ	71.777.023
KIRIKKALE	22.364.918
KIRKLARELİ	20.233.768
KİRŞEHİR	25.921.795
KİLİS	20.641.385
KOCAELİ	45.468.792
KONYA	141.947.056
KÜTAHYA	50.287.217
MALATYA	91.036.217
MANİSA	86.554.305
MARDİN	129.591.818
MERSİN	99.420.810
MUĞLA	37.920.183
MUŞ	76.839.578
NEVŞEHİR	25.848.118
NİĞDE	30.726.368

İLLER	(*) AKTARILAN KAYNAK MİKTARI (YTL)
ÇANAKKALE	33.097.734
ÇANKIRI	18.001.426
ÇORUM	50.149.484
DENİZLİ	59.687.682
DİYARBAKIR	285.999.118
DÜZCE	25.306.593
EDİRNE	29.171.224
ELAZIĞ	64.550.651
ERZİNCAN	30.294.564
ERZURUM	128.787.624
ESKİŞEHİR	51.961.407
GAZİANTEP	119.306.068
GİRESUN	52.354.315
GÜMÜŞHANE	21.918.724
HAKKARİ	70.937.164
HATAY	68.584.905
IĞDIR	15.852.812
ISPARTA	40.600.521
İSTANBUL	289.625.396
İZMİR	129.997.107

İLLER	(*) AKTARILAN KAYNAK MİKTARI (YTL)
ORDU	66.174.051
OSMANİYE	47.931.406
RİZE	25.904.108
SAKARYA	56.782.307
SAMSUN	80.202.145
SİİRT	59.310.188
SİNOP	17.981.798
SİVAS	55.745.028
ŞANLIURFA	149.610.225
ŞIRNAK	95.249.771
TEKİRDAĞ	25.183.241
TOKAT	59.358.325
TRABZON	65.315.744
TUNCELİ	15.430.527
UŞAK	23.555.583
VAN	171.348.024
YALOVA	11.097.869
YOZGAT	52.008.750
ZONGULDAK	27.077.339
TÜRKİYE	5.136.687.803

(*) Aktarılan kaynak içerisinde Ücretsiz Kitap ve Taşımalı Sistem Öğle Yemeği Yardımları ile Sağlık Bakanlığına yapılan aktarımlar yer almamaktadır

3294 sayılı yasanın 2'nci maddesinde kimlerin yardım alacağı tanımlanmıştır. Buna göre:

"Fakrî zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmayan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir almayan (...) vatandaşlar ile geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkanı sağlanması halinde topluma faydalı hale getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişiler bu Kanun kapsamı içindedir.

(Ek fıkra: 30/05/1997 - KHK- 572/17 md. ; Değişik fıkra:17/04/2008- 5754 S.K./77.mad) Ancak, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin 5510 sayılı Kanun gereği ödedikleri katılım payları bu Kanun kapsamındadır. Ancak yıl içinde ödenen tutarlar, takip eden yılda Hazine tarafından Fona geri ödenir, ifadesi yer almaktadır."

Söz konu kanun çerçevesinde yardım alacakları “katılımcı” ve “hesap verebilir” bir yapı özelliği taşıyan Vakıf Mütevelli Heyetleri belirlemektedir. Mütevelli heyeti başkanı illerde valiler ilçelerde kaymakamlar olmakla birlikte; belediye başkanları köy ve mahalle muhtarları il genel meclisi üyelerinin seçeceği yardım sever vatandaşlar ve STK’ların kendilerinin seçtiği temsilcilerde mütevelli heyet üyeleridirler. Bütün üyelerin oyu eşittir ve kararlar birlikte alınmaktadır. Kişinin dosyası Mütevelli Heyeti toplantısında tartışılmadan önce Sosyal Yardım ve İnceleme Görevlileri (genellikle sosyal hizmet uzmanı) tarafından hane incelemeleri yapılmakta ve internet bazlı hizmetler ile kişinin sosyal güvenceye sahip olup olmadığı, üzerine kayıtlı taşınmazı olup olmadığı gibi sorgulamalar yapılmaktadır. Mütevelli Heyeti söz konusu hane incelemelerini ve sorgulamaları dikkate alarak 3294 sayılı kanun doğrultusunda sosyal yardım yapılmasına veya yapılmamasına karar vermektedir.

3.

Yardımların sunumunun parti teşkilatları vasıtasıyla yapıldığı iddialarının kabul edilmesi mümkün değildir. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları 1986 yılında çıkarılan 3294 Sayılı Kanunla kurulmuş Özel Hukuk Tüzel kişiliğine haiz organlardır. Bu vakıflar her il ve ilçemizde ayrı ayrı mahkeme kararıyla kurulurlar ve Vakıf Mütevelli Heyetleri tarafından alınan kararlar ile yönetilirler. Yani SYD Vakıflarımız sivil toplum, yerel yönetim ve kamu kurumlarının temsil edildiği, “katılımcı ve şeffaf” yapılardır.

Mütevelli heyeti başkanı illerde valiler ilçelerde kaymakamlar olmakla birlikte; belediye başkanları köy ve mahalle muhtarları il genel meclisi üyelerinin seçeceği yardım sever vatandaşlar ve STK’ların kendilerinin seçtiği temsilcilerde mütevelli heyet üyeleridirler. Bütün üyelerin oyu eşittir ve kararlar birlikte alınmaktadır.

Ayrıca hükümetimiz 1982 Anayasasında “sosyal bir hukuk devleti” olarak tanımlanan Türkiye Cumhuriyeti çeşitli kurumları vasıtasıyla sosyal yardım faaliyetleri yürütmekte, yoksullukla mücadele etmekte ve sosyal yardımları etkili bir sosyal politika aracı olarak kullanmaktadır.

Ayrıca yapılan sosyal yardımlar Anayasada ifadesini bulan sosyal devlet ilkesinin gereği olarak kamu hizmeti şeklinde yürütülmektedir.

4.

Yardıma muhtaç kişilerin belirlenmesinde siyasi çıkarların gözetildiği yolundaki ithamı kabul etmek mümkün değildir. Daha önce de ifade edildiği gibi yardım talebinde bulunan vatandaşın dosyası Mütevelli Heyeti toplantısında tartışılmadan önce Sosyal Yardım ve İnceleme Görevlileri (genellikle sosyal hizmet uzmanı) tarafından hane incelemeleri yapılmakta ve internet bazlı

hizmetler ile kişinin sosyal güvenceye sahip olup olmadığı, üzerine kayıtlı taşınmazı olup olmadığı gibi sorgulamalar yapılmaktadır. Mütevelli Heyeti söz konusu hane incelemelerini ve sorgulamaları dikkate alarak 3294 sayılı kanun doğrultusunda sosyal yardım yapılmasına veya yapılmamasına karar vermektedir.

5.

7.5 milyon kişinin devletten yardım alarak geçimini sürdürdüğü hususu gerçeği yansıtmamaktadır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından 2008 yılının ilk 11 aylık dönemde yapılan yardımları 3 ana başlık altında değerlendirebiliriz.

- Şartlı Nakit Transferi Eğitim yardımları kapsamında 1.951.420 kişiye 293 Milyon 510 Bin YTL; Sağlık Yardımları kapsamında 1.026.725 kişiye 118 Milyon 250 Bin YTL; Gebelik yardımları kapsamında 38.478 kişiye 2 Milyon 700 Bin YTL olmak üzere toplam 3.016.623 kişiye 412 Milyon 431 Bin YTL'lik yardım yapılmıştır.
- Proje Destekleri kapsamında toplam 231.986 kişi için 62,45 Milyon YTL kaynak aktarılmıştır.
- SYD Vakıflarına aktarılan kaynak ile Vakıflarca 699.943 kişiye 535.441.622 YTL'lik kaynak aktarılmıştır.

2008 yılı ilk 11 aylık dönemde 3.948.552 kişi için 1 Milyar 9 Milyon YTL'lik kaynak kullanılmıştır.

Bilindiği üzere 1986 yılında çıkarılan 3294 sayılı yasa ile oluşturulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarıyla faaliyetlerini sürdüren Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM) bir yandan yaptığı doğrudan yardımlar (gıda, eğitim, sağlık, barınma, özel amaçlı, periyodik vb.) ile yoksulluğun etkilerini hafifletirken diğer yandan da yoksulluğun bizatihi kendisini ortadan kaldırmak amacıyla bireylerin sürdürülebilir gelir elde etmeleri, üretken duruma geçirilmeleri ve topluma entegre edilmelerini sağlamak için "proje destekleri" vermekte ve kapsayıcı sosyal yardım programları (Şartlı Nakit Transferi, İlköğretimde ders kitaplarının ücretsiz karşılanması vb.) yürütmektedir.

Özünde yoksul kesimin üretken kılınması ve sürdürülebilir gelire kavuşturulması bulunan anlayış(politika) değişikliği doğrultusunda verilen proje desteklerinin, yoksullukla mücadelede etkin oldukları yapılan etki değerlendirme (analizi) araştırmaları sonucunda ortaya koyulmuştur. Zira 2006 yılında yapılan araştırmaya göre proje desteği alan kişilerin %70'i faaliyetlerini sürdürdüklerini söylerken; %68,2'si söz konusu destekler sonrası yaşam kalitelerinde artış olduğunu ifade etmiştir.

Bu durum aynı zamanda yardıma alışmakla, tembellik yapmakla ve sırtını devlete dayamakla itham edilen kişilerin esasında kendi ayakları üzerinde durma konusunda irade sahibi olduklarını ve gerekli olanakların hazırlanması durumunda topluma ve kendilerine faydalı olabileceklerinin de en önemli göstergesidir.

6.

Hükümetimiz döneminde; yoksulluğun etkilerinin azaltılması için; geniş kapsamlı projelerin uygulamaya konulması; günlük sorunları giderecek geçici çözümler yerine kalıcı ve uzun vadeli politikalara ağırlık verilmesi; bu alana ayrılan kaynakların mutlaka alanında kullanılmasına özen gösterilmesi, insanlarımızın kendi ayakları üzerinde durmalarını sağlayıcı iş edindirme yardımlarının toplam yardımlar içindeki payının artırıldığı bir yapı oluşturulması temel hedeflerimiz arasında yer almış ve çalışmalarımız bu doğrultuda yoğunlaştırılmıştır.

Hükümetimiz döneminde ayni ve nakdi yardımların dışında özellikle eğitime ve istihdama yönelik desteklere özel önem verilmiştir.

Eğitimin, yoksulluğun kuşaklararası transferinin engellenmesinde asli unsur olması nedeniyle Hükümetimiz döneminde, SYDGM'nin Eğitim Yardım Programları daha etkin bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

Eğitim Materyali Yardımları, Öğle Yemeği Yardımları, Yüksek Öğrenim Bursları, Özürlülere Yapılan Eğitim Yardımları, Şartlı Nakit Transferi bunlardan başlıcalarıdır.

Bu kapsamda ilk olarak, Eğitim materyali yardımlarından bahsedilmesinde fayda bulunmaktadır;

Her eğitim-öğretim yılı başında, ilköğretim ve lisede okuyan fakir ve yardıma muhtaç ailelerimizin çocuklarının önlük, ayakkabı, çanta, kırtasiye gibi temel okul ihtiyaçları karşılanmaktadır. Eğitim materyali yardımı kapsamında yılda bir kez verilen destekler 2008 yılı Haziran ayından itibaren her eğitim ve öğretim döneminin başında olmak üzere iki kez yapılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda 2003-2008 Kasım döneminde 305,2 Milyon YTL kaynak kullanılmıştır.

2008 Yılı Kasım ayı sonu itibariyle de eğitim materyali yardımları kapsamında 94,9 Milyon YTL kaynak aktarılmıştır.

Ayrıca SYDGM Eğitim yardımları içinde önemli bir yer tutan Şartlı Nakit Transferi uygulaması

Şartlı Nakit Transferi, 2003 yılında başlatılan bir programdır. Bu program ile maddi imkânsızlıklar nedeniyle, eğitim çağındaki çocuklarını okula gönderemeyen ve 0-6 yaş grubundaki çocuklarının sağlık kontrollerini yaptıramayan nüfusun en yoksul kesimindeki ailelere düzenli nakit desteği sağlanmaktadır. ŞNT yardımları, anneler adına bankalarda açılan hesaplara yatırılmaktadır.

Şartlı Nakit Transferi Eğitim Yardımları kapsamında;

Nüfusun en yoksul kesiminde yer alan, maddi imkânsızlıklar nedeniyle çocuklarını okula gönderemeyen ailelere çocuklarının okula devam etmeleri şartıyla, “Şartlı Eğitim Yardımı” yapılmaktadır. 2003 yılında başlayan bu program kapsamında; Mart 2008’de yapılan değişiklik ile birlikte;

- İlköğretime devam eden ;	ERKEK öğrencilere	20 YTL/Ay
	KIZ öğrencilere	25 YTL/Ay
- Orta öğretime devam eden ;	ERKEK öğrencilere	35 YTL/Ay
	KIZ öğrencilere	45 YTL/Ay

yardım verilmektedir.

Böylece, hem çocukların kesintisiz eğitim alması sağlanmakta, hem de ailelerine destek olunmaktadır. Bu yardımlar, özellikle kız çocuklarımızın ilk ve orta öğretimde okullaşma oranlarını artırmaktadır.

- * 2003 yılında 59 bin çocuğumuz için 1.6 Milyon YTL,
- * 2004 yılında 697 bin çocuğumuz için 67 Milyon YTL,
- * 2005 yılında 1.266.331 çocuğumuz için 180 Milyon YTL,
- * 2006 yılında 1.563.253 çocuğumuz için 240 Milyon YTL ödenmiştir.
- * 2007 yılında 1.757.187 çocuğumuz için 225 Milyon YTL ödenmiştir
- * 2008 yılı Kasım ayı itibariyle de 1.951.420 öğrencimize 293,5 Milyon YTL ödenmiştir. Bugüne kadar verilen ŞNT Eğitim Yardımı toplamı, 1 Milyar 7 Milyon YTL’ye ulaşmıştır.

2008 yılı içerisinde ise ŞNT Eğitim yardımları kapsamında 293,5 Milyon YTL kaynak kullanılmıştır.

Şartlı Nakit Transferi Sağlık Yardımları kapsamında;

Anne adaylarının ve 0-6 yaş grubu çocukların düzenli sağlık kontrollerini yaptırıp yaptırmadıkları kontrol edilerek yardımların devam etmesi veya kesilmesi öngörülmektedir. 0-6 yaş çocuklarının sağlık kontrollerini düzenli olarak yaptıran annelere aylık nakit ödeme yapılmaktadır. Bu konuda,

çocuklarda ve ailelerde olumlu davranış değişikliği yaratmak ve devam ettirmek için Sağlık Bakanlığı ile koordineli çalışılmaktadır.

Bu proje kapsamındaki yardımlar ise Mart 2008'de yapılan değişiklik ile birlikte;

- 0-6 Yaş grubu çocuklar için 12 ay süreyle: Her çocuk için: 20 YTL/ay
- Anne adayları için gebelik Süresince; Her anne için: 20 YTL/ay
- Doğumun hastanede yapılması durumunda: Doğum için: 60 YTL'dir

2003 yılında 24.644 çocuk ile başlayan bu programdan, Kasım 2008 itibariyle 1.026.725 çocuğumuz yararlanmış ve toplam 396,63 milyon YTL kullanılmıştır.

2008 yılı ilk 11 aylık dönemde ŞNT sağlık yardımları kapsamında 118,25 Milyon YTL kaynak kullanılmıştır.

Eğitim Yardımları kapsamında değinmek istediğim diğer önemli bir program ise;

Örgün eğitime devam eden ve özel eğitime ihtiyaç duyan ilk ve orta öğretimdeki özürlü çocuklarımızın ücretsiz olarak okullarına taşınmaları ve eğitimlerinin sağlanması amacı ile yürütülen **taşıma projesi**'dir.

- Özürlüler İdaresi ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğinin de yürütülen bu proje, 2004-2005 eğitim ve öğretim yılında 6.900 özürlü öğrenci için uygulanmaya başlanmıştır.
- 2007-2008 öğretim yılında tüm özür gruplarını kapsayacak şekilde 21.373 öğrenci için, Fon dan 28.500.000 YTL kaynak tahsis edilmiştir.
- 2008 yılı Kasım ayı sonu itibariyle ise 25.933 özürlü öğrencinin okullarına erişimi için 26,35 Milyon YTL kaynak kullanılmıştır.

Ayrıca, ilköğretimde ücretsiz ders kitabı uygulaması da Fon kaynaklarıyla yürütülmektedir. Bu kapsamda 2004-2008 Kasım döneminde toplam 952,6 Milyon YTL kaynak kullanılmıştır.

2008 yılı Kasım ayı sonu itibariyle ücretsiz kitap yardımı için Fon'dan 217 Milyon YTL kaynak tahsis edilmiştir.

Temel amacımız; yardıma muhtaç dar gelirli vatandaşlarımızı sürekli yardım alan, pasif durumda bulunan değil; desteklenerek kendi ayakları üzerine duran, üreten ve kendi gelirini temin eden bireyler haline getirmektir.

Bu nedenle hükümetimiz döneminde ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın sosyal yardım almak yerine kendi işlerini kurmalarını, kendi alın teriyle geçinen bireyler haline gelmelerini sağlayacak projelere önemli ölçüde destek verilmektedir.

Bu amaçla birçok yeni proje hayata geçirilmiştir. 2003 yılında SYD Vakıflarına aktarılan kaynak içinde proje desteklerine ayrılan payın oranı % 1,6 iken 2007 yılında bu oran %22,5' e yükselmiştir. Bu projelerin bir kısmı kırsal alanda, bir kısmı da kentlerde yaşayan vatandaşlarımızı kalkındırmayı amaçlamaktadır.

Kırsal alanda yürütülen ve 2003 yılının sonbaharında başlatılan “**Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi**” kapsamında yeterli kaynağa sahip olmayan ve süt sığırcılığı, koyunculuk ve seracılık yaparak gelir elde etmek isteyen vatandaşlarımıza, bir kooperatif bünyesinde birleşmeleri sağlanarak destek verilmektedir. 2003–2008 Kasım dönemi itibariyle desteklenen kooperatif sayısı 798 olup, 58.175 aile için toplam 463 milyon 423 bin YTL tahsis edilmiştir.

2008 Yılında Kasım ayı sonu itibariyle 109 proje için 51,37 Milyon YTL kaynak aktarılarak 7.363 ailenin desteklenmesi sağlanmıştır.

Proje destek programlarımız arasında “Gelir Getirici ve İstihdam Artırıcı Projeler” de özel bir yer tutmaktadır.

Haziran 2008’de yapılan değişiklik ile, bu kapsamda bireysel veya grup halinde kendi işini kurma talebi olan dar gelirli vatandaşlarımıza, kır-kent ayrımı gözetmeksizin kişi başına 15.000 YTL’ye kadar destek sağlanmaktadır.

Bu destekler, faizsiz, ilk iki yılı ödemesiz, 4 yıl içinde geri ödemeli olarak verilmektedir.

Böylece, vatandaşımızın işine sahip çıkması sağlanmakta, girişimcilik kabiliyeti gelişmekte ve geri dönen kaynak ile aynı maksada yönelik projelere destek verilmektedir. Bu süreç kendi döngüsü içinde devam etmektedir.

Proje desteklerimizdeki temel amaç, ihtiyaç sahiplerine iş ve istihdam oluşturmak, işlerini kurmalarına yardımcı olmak, başkalarına muhtaç olmadan hayatlarını sürdürmelerine imkân sağlamaktır.

Bu kapsamda 2003-2008 Kasım döneminde 11.625 proje için toplam 198,1 Milyon YTL kaynak aktarılarak **107.002 vatandaşımızın** kendi işlerini kurmaları ve gelir temin etmeleri sağlanmıştır.

Ayrıca, yoksulluk ve sosyal dışlanmaya maruz veya bu risk altında olan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve hayat kalitelerinin yükseltilerek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin sağlanması amacıyla sosyal hizmet içerikli projelere de destek verilmiş olup 2003-2008 Kasım döneminde doğrudan ve dolaylı olarak **756.564** vatandaşımızın yararlanması sağlanmıştır.

Yoksullukla mücadele alanında son derece yararlı hizmetler veren iktidarımız, sosyal yardım uygulamalarını daha etkin hale getirmek, ulaşamayan yoksul kesimlere ulaşmak ve kamu kaynaklarının kullanımında etkinliği sağlamak adına çalışmalar da yürütmektedir. Bu vesileyle 2009 yılı Yatırım Programına sunulan ve SYDGM tarafından hayata geçirilmesi düşünülen projeler hakkında bilgi vermekte fayda bulunmaktadır.

BÜTÜNLEŞİK SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ PROJESİ

Sosyal yardım alanında “reform” niteliği taşıyan ve Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan Bilgi Toplumu Stratejisi 2006-2010 dönemi Eylem Planı’nda yer alan **Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi**’nin hayata geçirilmesi görevi SYDGM’ye verilmiştir. Söz konusu görevin yerine getirilebilmesi için SYDGM tarafından gerekli projelendirme çalışmaları yapılarak proje yatırım programına sunulmuştur.

Projenin paydaşları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu, SHÇEK, Valilikler, İçişleri Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Yerel Yönetimler ile diğer ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşları ve ilgili Sivil Toplum Kuruluşlarıdır.

Gelinen aşamada SYDGM, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ve 5263 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile tanımlanan görev alanında Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı ile kendisine verilen projenin hayata geçirilmesi için bir yandan paydaş kurumlar ile çalıştaylar ve toplantılar düzenlemekte diğer yandan da Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile projenin süreçleri üzerinde ön hazırlık çalışmaları yürütmektedir.

Yapılan ilk teknik incelemelerde proje 3 aşamalı olarak kurgulanmıştır. Buna göre ilk aşamada SYDGM ve SYDVler arasında Yönetim Bilgi Sistemlerinin oluşturulması; ikinci aşamada SYDGM, SHÇEK, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve SGK'nın veri tabanlarının entegre hale getirilmesi ve son aşamada da kamu kurumları ile yerel yönetimler ve STK'lar arasında bilgi paylaşımına olanak sağlayan bir mekanizma oluşturulması hedeflenmektedir.

Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesinin hayat geçmesi ile birlikte;

- Sosyal yardım veren kurumlar arasında etkin eşgüdüm sağlanarak işlevsel anlamda tek çatı (ortak kullanılacak veri tabanı oluşturulması ile hizmetlerin eşgüdüm içinde yürütülmesi) sağlanacak,
- Sosyal yardım yararlanıcılarına ait sağlıklı bir veri tabanına kavuşulacak,
- Veri tabanı ile ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın ülke genelindeki dağılımı ortaya çıkarılacak ve yeni sosyal yardım politikaları oluşturulması için gerekli projeksiyonlara imkan veren bilgi ve veriye ulaşılacak,
- Sosyal yardımlardan mükerrer yararlanmanın önüne geçilecek,
- Sosyal yardım hizmetlerinin sunumunda hane yaklaşımına geçilerek, ulaşamayan yoksul kesimlere ulaşılacak,
- Oluşturulacak tek başvuru formu ile hizmetlerde standardizasyon sağlanacak,
- Sosyal yardım hizmetlerinin sunumunda bilgi teknolojileri kullanılarak zaman ve kaynak tasarrufu sağlanacak, yardıma ulaşma süreci kısaltılacaktır.

SOSYAL YARDIM YARARLANICILARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK PUANLAMA FORMÜLÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

SYDGM tarafından yürütülen ve sosyal yardımların sunumunda reform niteliği taşıyan bir diğer çalışma da “Sosyal Yardım Yararlanıcılarının Belirlenmesine Yönelik Puanlama Formülünün Geliştirilmesi Projesi”dir.

Projenin amacı, oluşturulacak bir puanlama formülü ile sosyal yardım ve proje desteklerinden yararlanacak vatandaşların objektif kriterlere göre belirlenmesi ve böylelikle haksız yararlanmaların önüne geçilmesidir.

Proje ile her bir sosyal yardım türünden yararlanma kriterleri (muhtaçlık kriteri) oluşturularak hak sahiplerinin söz konusu kriterler çerçevesinde belirlenmesi hedeflenmektedir.

Puanlama formülünün elde edilerek Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesine entegre edilmesi ile birlikte;

- Sosyal yardım yararlanıcıları daha objektif kriterlere göre tespit edilecek,
- Haksız yararlanmaların önüne geçilecek,
- Kamu kaynaklarının etkin kullanılmasına olanak sağlanacaktır.

EŞİ VEFAT ETMİŞ KADINLAR İÇİN BİR NAKİT SOSYAL YARDIM PROGRAMI GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA PROJESİ

Toplumlarda farklı gruplar yoksulluktan farklı derecelerde etkilenmektedir. Kadınların yoksullukla karşılaşma riskinin göreceli olarak diğer gruplardan daha yüksek olduğu bilinmektedir. Özellikle eşi vefat etmiş, düzenli geliri olmayan kadınlar yoksulluk ve sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Ülkemizde eşini kaybetmiş ve sosyal güvenceden yoksun olan kadınlara yönelik olarak uygulanan bir sosyal yardım programı bulunmamaktadır. Bu ihtiyaçtan hareketle SYDGM, “Eşi Vefat Etmiş Kadınlar İçin Bir Nakit Sosyal Yardım Programı Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Projesi”ni hazırlamıştır.

Bu projenin temel amacı, ülkemizde eşi vefat etmiş olan ve 3294 sayılı Kanun kapsamında yer alan kadınların tahmini sayısının ve ihtiyaçlarının belirlenmesidir.